

Sonda do výchovy ke zdravému životnímu stylu v literatuře pro nejmenší

Viktor Mravčík a kol., OHS Karviná

Cíl:

- **zjistit vliv dětské literatury na utváření postojů ke zdravému životnímu stylu v nejranějším věku**

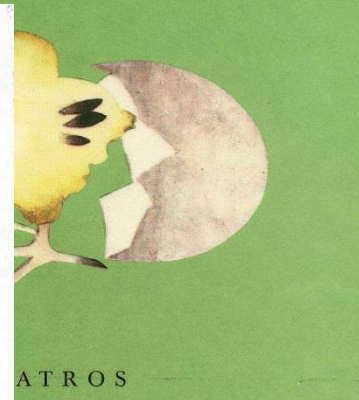
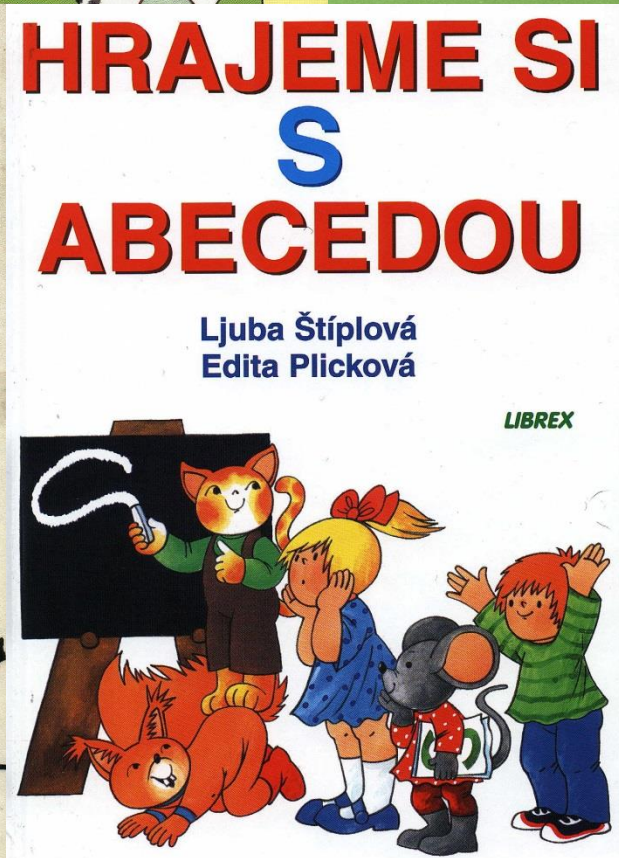
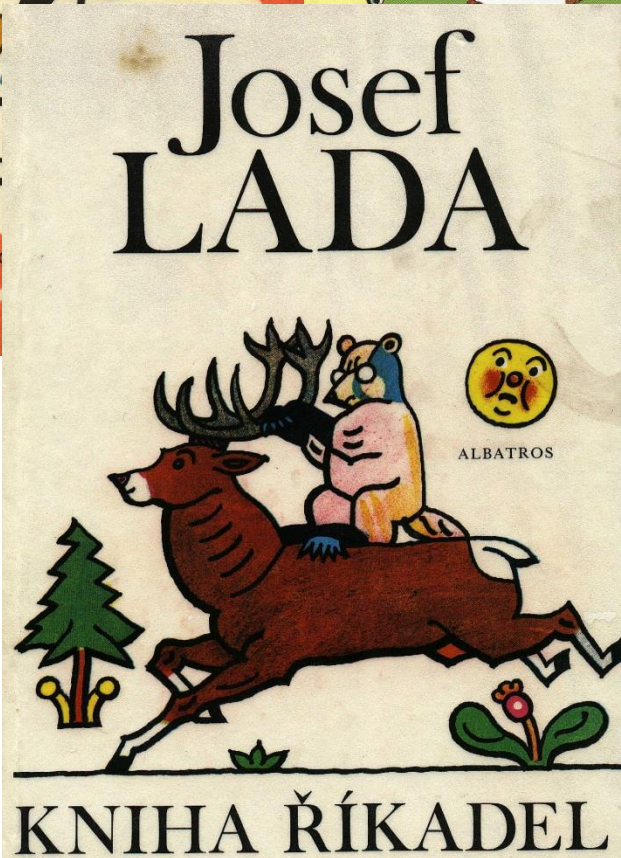
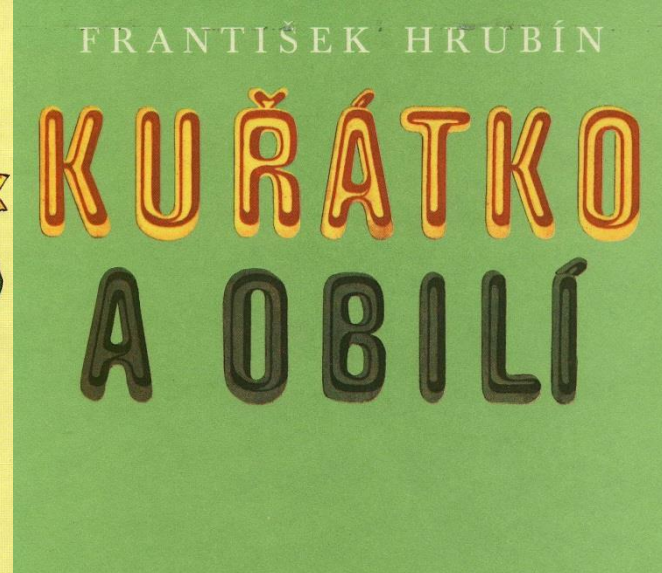
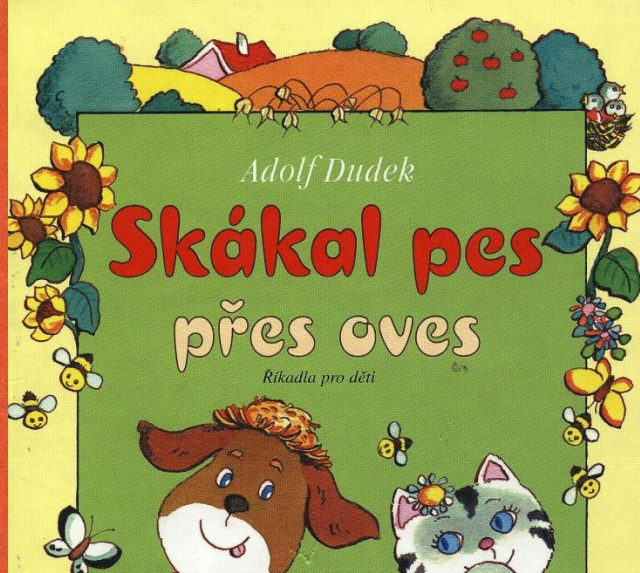
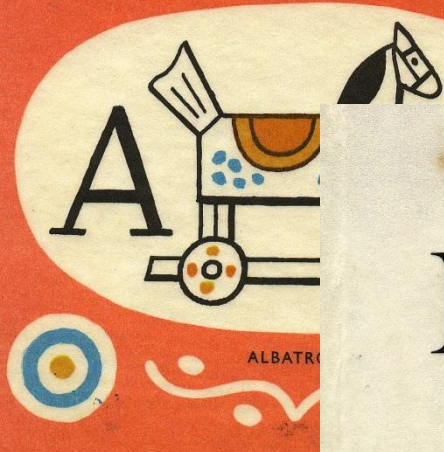
Metodika a materiál:

- **metaanalýza 5 dětských knih pro předškolní a mladší školní věk**
- **kvalitativní výzkum sociologicko -etnologickým pozorováním reprezentativního zástupce dětské populace (březen 2000)**

Oblasti výzkumu:

- **kouření**
- **alkohol**
- **výživa**
- **drogy**
- **pohybová aktivita**

Josef Lada Moje abeceda

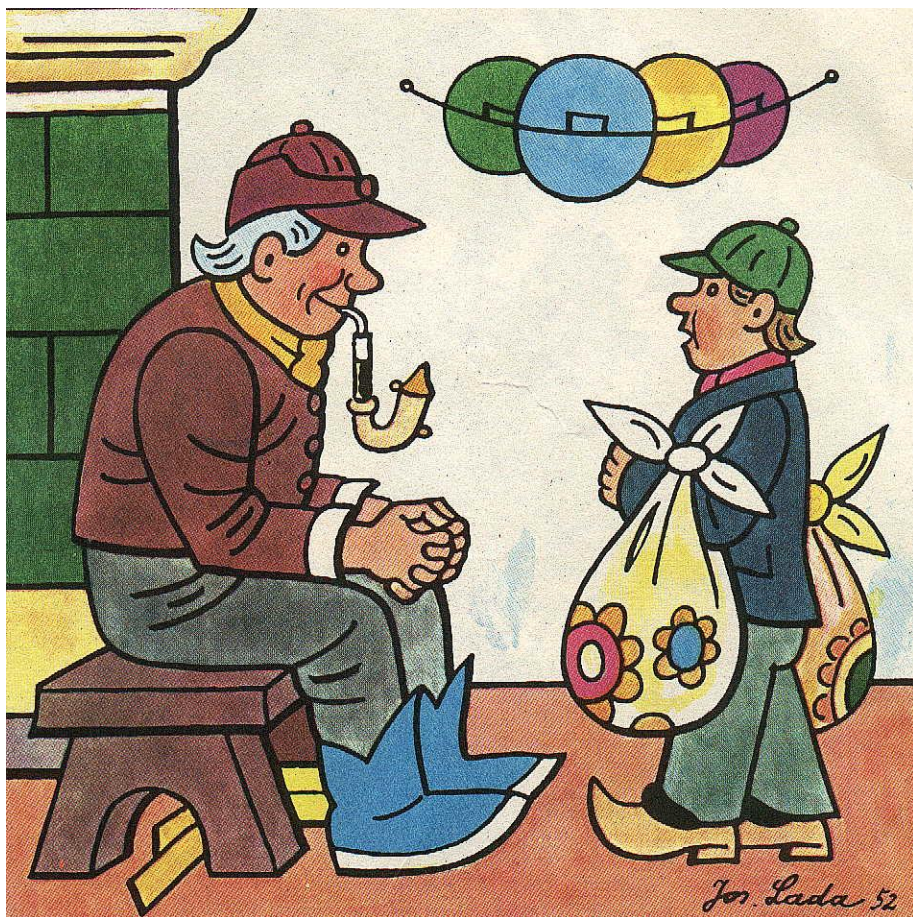
Viktor Mravčík, nar.22/05/98

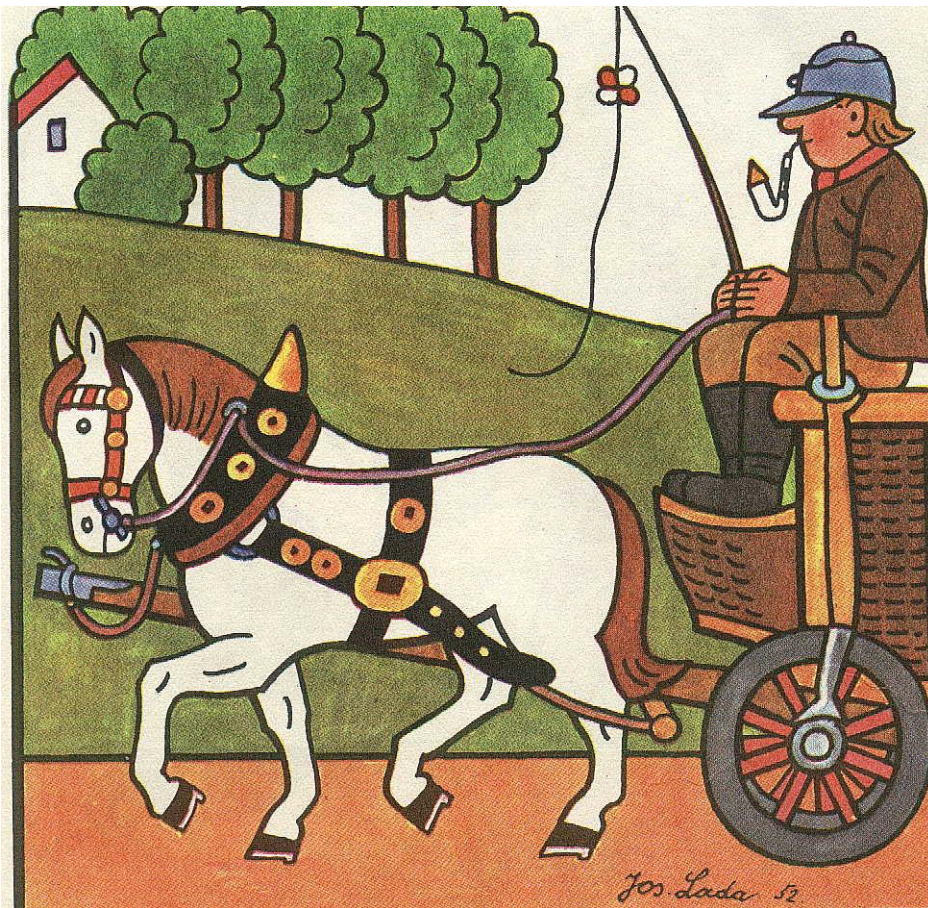
KOUŘENÍ

Cibuláři jedou, cibuličku vezou

Dědečku, dědečku koleda, dejte oříšek ...

Formane, formane, valach ti netáhne ...

Není lepší na tom světě jako čertům v pekle ...

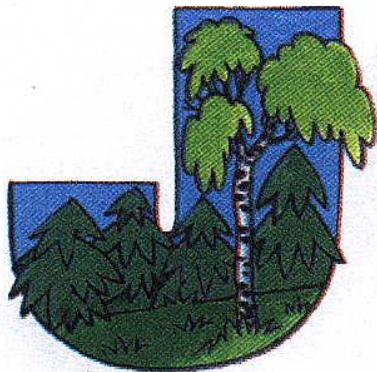
Svit', měsíčku, svit', at' mi šije nit' ...

Zima byla, bláto bylo, cikáně se narodilo ...

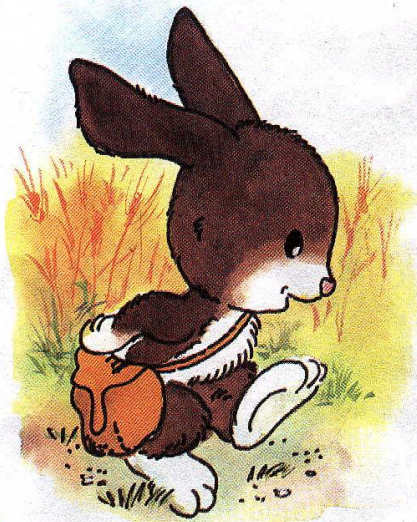

Žežuličko, kde jsi byla, žes tak dlouho nekukala...

Jejda, jejda, jejda,
k Jitce jede strejda.
Jede kolem háječku,
pokuřuje faječku.

Šel zajiček brázdou,
měl mošničku prázdnou.

Potkala ho Káča,
dala mu koláča.

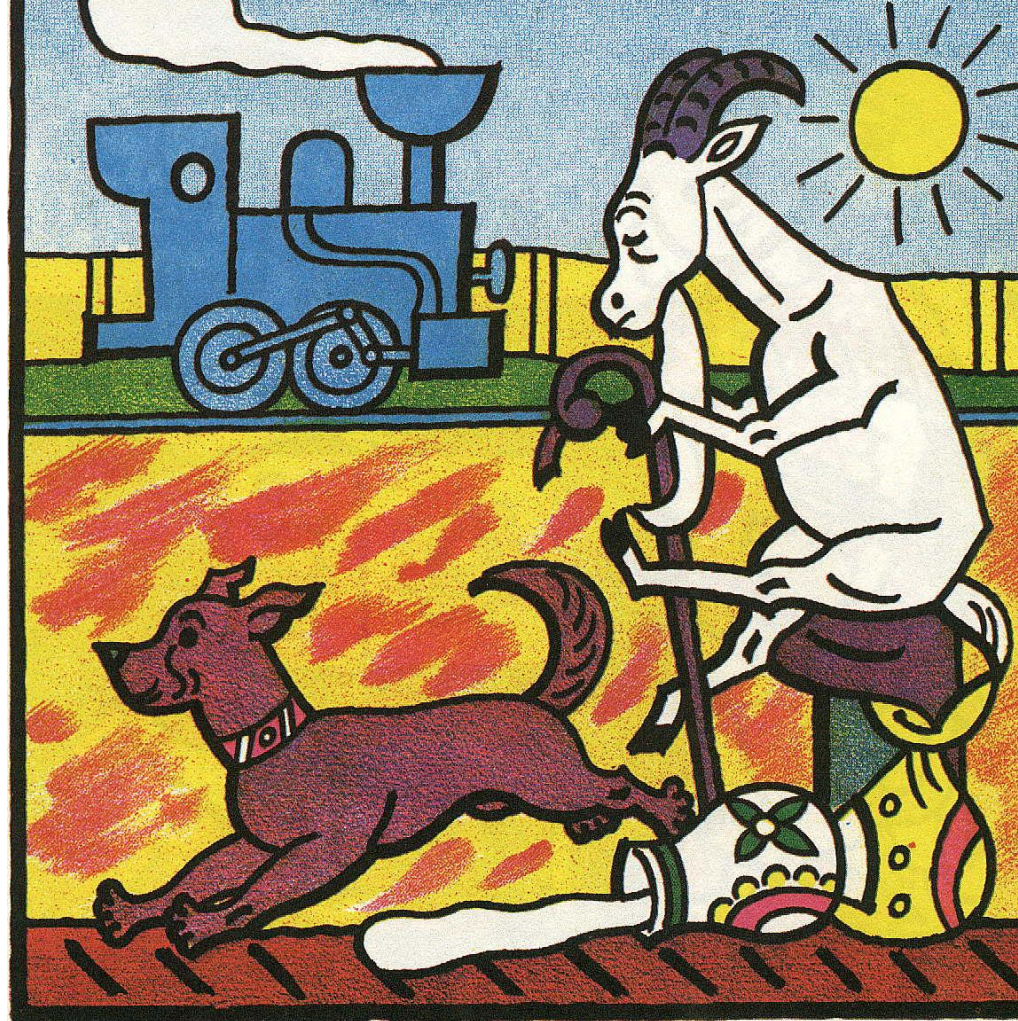

Přidala mu čtyři groše,
aby koupil dětem kaše.

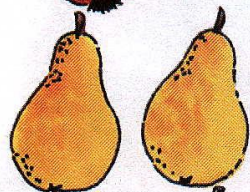
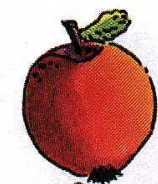
On si koupil tabáku,
„sakulentský lajdáku!“

ALCOHOL

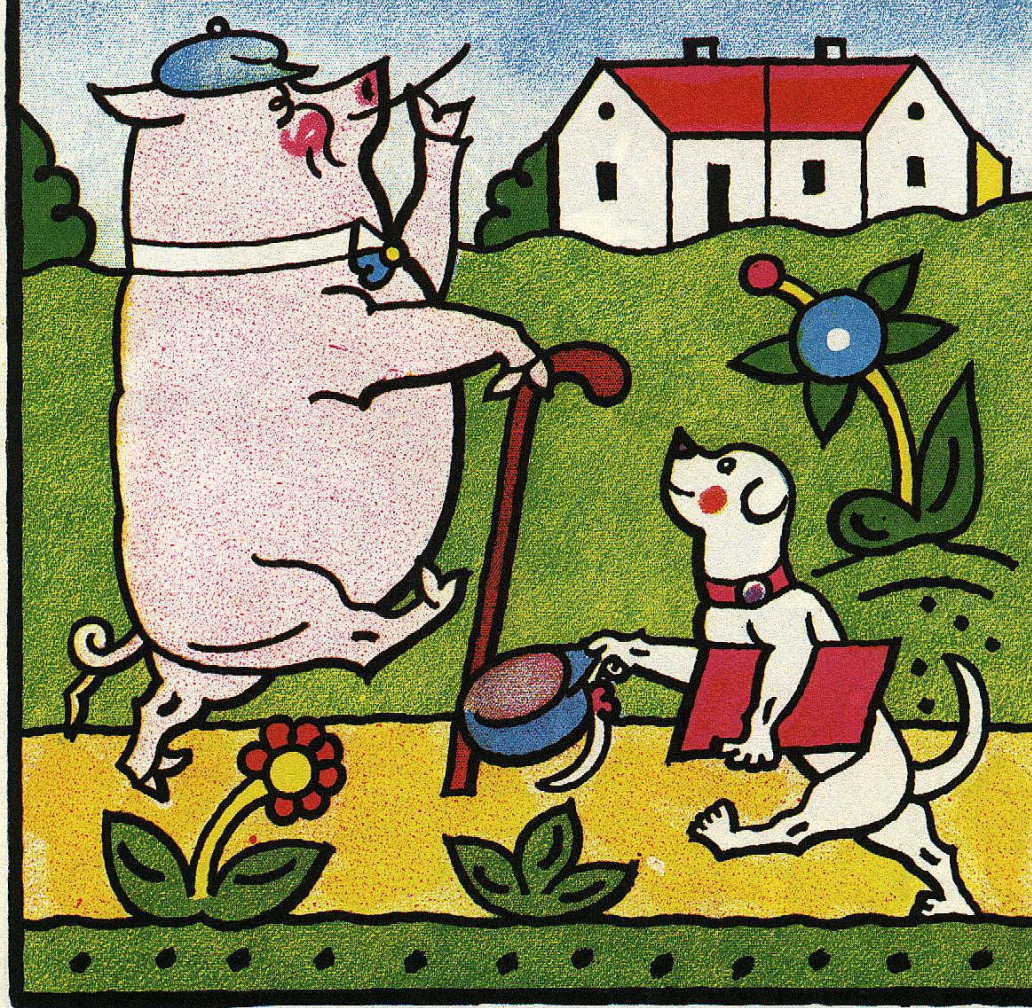
Sluníčko pěkně praží
v Březině na nádraží.
Na kozla přišel spánek,
pejsek mu zvrhl džbáněk.

VÝŽIVA

Jedna, dvě, tři, čtyři, pět,
cos to, Janku, cos to sněd?
Brambory pečený,
byly málo maštěný.

PŘEDPOVĚĎ

Dobrý den, můj milý pane,
kdož ví, co se s vámi stane.
Z vaší pýchy, blahobytu,
dostaneme aspoň kýtu.

Pozitivní příklady z oblasti výživy:

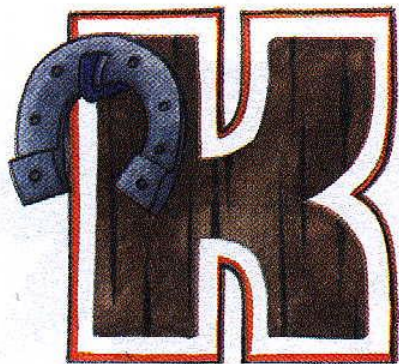
- Foukej, foukej, větríčku ...
- Měla babka čtyři jabka ...
- Jahodníci jdou, jahody si nesou ...
- Šla Andulka do zelí ...
- Cibuláři jedou, cibuličku vezou ...
- Jsou, jsou na potoce ráčata ...

Ř

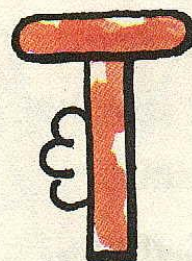
Řípa se vdávala,
celer výskal,
mrkev tancovala
a křen pískal.

DROGY

Kmotr Knotek z Doks
koupil kmotře koks.
Kmotra kmotru Knotkovi
koupí za koks podkovy.

Táta náš šel na houby,
jestli on tam zabloudí!
Nezabloudí, těšte se,
on nám houby přinese.

POHYBOVÁ AKTIVITA

Hrubín, Kuřátko a obilí:

pípá, pípá, nožky bolí

X

vždyt' jsi doma, za chalupou

Závěry metaanalýzy:

- téměř všechny analyzované knihy nepokrytě propagují kouření (dýmka, Lada ABCD 27/8, hrdinové pohádek a příběhů)
- působení v oblasti výživy je sporné
- alkohol se na výjimky taktně přehlíží
- v novějších knihách patrná tendence ke skryté propagaci ilegálních drog (snad kromě heroinu)

KVALITATIVNÍ VÝZKUM

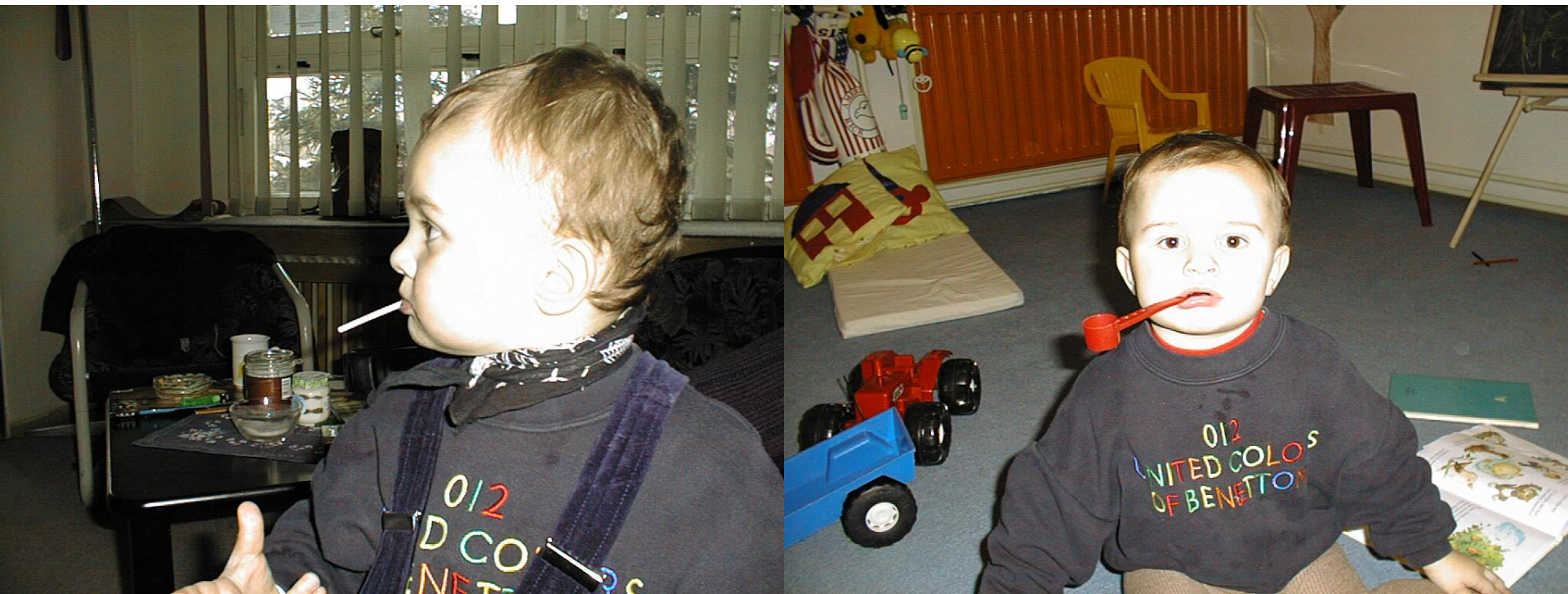

Doslovná transkripce rozhovoru:

Otec: Byl za Tebou děda?

Objekt: *Děda kui fafu, Iki tes kui fafu, mama tes kui fafu.*

Obrazová dokumentace:

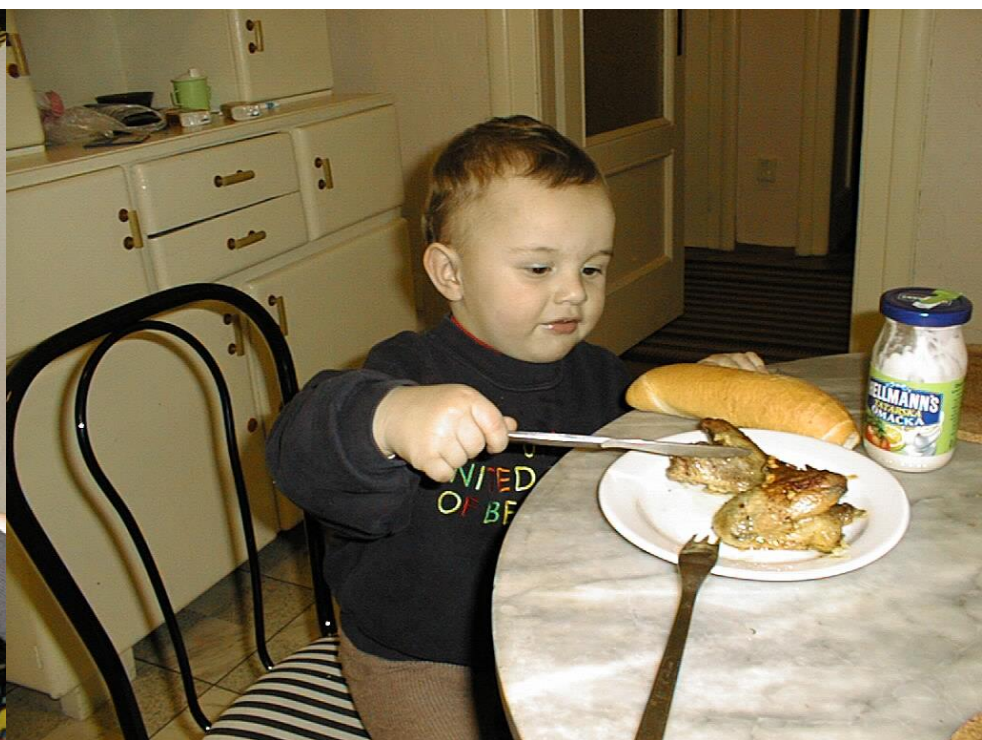

Doslovná transkripce rozhovoru:

Otec: Máš hlad, Viki?

Objekt: *Iki ci paek* nebo *Iki ci saamek*

Obrazová dokumentace:

Doslovná transkripce rozhovoru:

Otec: Viktorku, zaskotačíme si?

Objekt: *Iki ne (lehá si a chytá se za obě nohy se slovy:), pípá, pípá, osky boi.*

Obrazová dokumentace:

Závěr:

- Žádná z analyzovaných knih není z hlediska výchovy ke zdravému životnímu stylu bez závad.
- V terénním výzkumu jsme prokázali zhoubný vliv této literatury na zdravý vývoj dítěte.

Přesto:

Lze výjimečně nalézt lepší knihy pro nejmenší, než od Josefa Lady, a autoři vřele doporučují s dětmi číst si co nejvíce.

Dovětek 2019

Films showing smoking scenes should be rated to protect children from tobacco addiction

1 February 2016 | News release | GENEVA

Turner censors smoking toons

08/22/2006 11:22 AM BY THE BEAT

Share this:

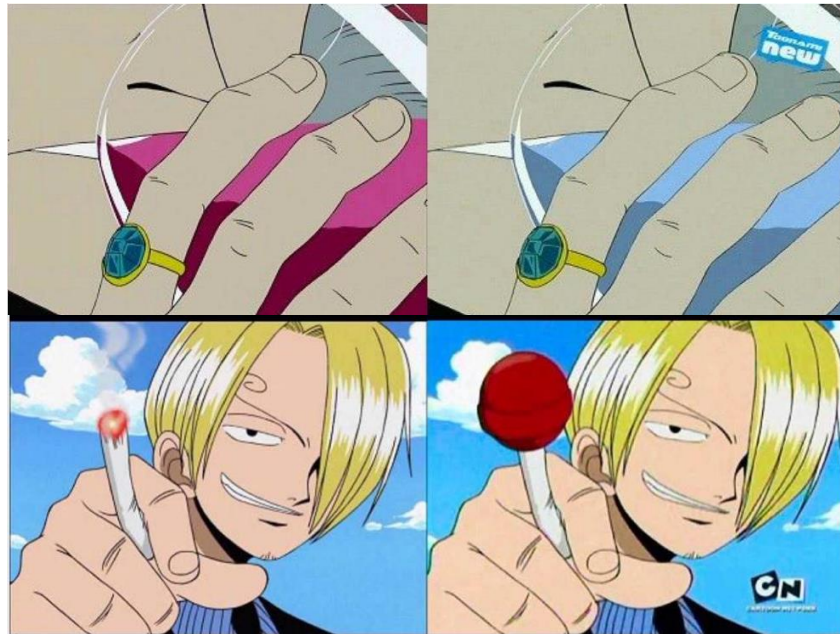

In today's depressing news, **Turner Broadcasting is tinkering with its old toons again**, after a complaint about an appearance of smoking in a Tom and Jerry cartoon. As far as we can tell — and we really hope we're right — the ban applies only in the UK:

"We are going through the entire catalog," Yinka Akindede, spokeswoman for Turner in Europe said on Monday.

"This is a voluntary step we've taken in light of the changing times," she said, adding that the painstaking review had been prompted by the Ofcom complaint.

<https://www.comicsbeat.com/turner-censors-smoking-toons/>

https://aminoapps.com/c/anime/page/blog/whats-the-worst-anime-censorship/Lkt8_ueWeqe38Drw6mZoNw1r7lxw57

Blowing Smoke? Classic Russian Cartoon May Become Victim Of New Law

<https://www.rferl.org/a/russia-soviet-cartoon-nu-pogodi-smoking/24692996.html>

Honzíkova cesta za cenzurou a politickou korektností

Úpravy dětské literatury po roce 1989

Stefan Segi | 7. 1. 2016 | Vesmír 95, 40, 2016/1 | Seriál: [Cenzura](#), 1. díl ([Následující](#) >)

Dnešním textem zahajujeme sérii článků o cenzuře literatury v moderní české kultuře; příspěvky vycházejí z případových studií publikovaných v dvoudílné monografii *V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře. 1749–2014* (1662 stran, Academia – Ústav pro českou literaturu AV ČR, Praha 2015). Kniha nechápe cenzuru a regulaci literatury jen jako soubor zákazů brzdících všeobecný pokrok, nýbrž snaží se ji popsat jako komplexní jev zakotvený ve struktuře moderní kultury, jenž literární tvorbu i její recepci nejen omezuje, ale i povzbuzuje, provokuje a obohacuje.

Literatura pro děti a mládež již od svých počátků, kdy se v průběhu 19. století vyčlenila jako zvláštní druh četby, podléhala zvláštnímu dohledu. Nejenže dětem knihy většinou pořizují rodiče a přitom dbají na mravní bezúhonnost svých potomků, ale i samotní autoři a nakladatelé mají poměrně jasnou představu o tom, jaké hodnoty by literatura pro děti měla šířit.

Zásadní problém v tomto propracovaném systému kontroly nastává v případech, když dochází ke společenským a kulturním proměnám. Co se potom děje s dětskou literaturou, která neodpovídá novým hodnotám? Řešení mohou být různá: od výchovné předmluvy přes úpravy samotného díla až k naprostému zakazu vydávání. Ačkoliv po roce 1989 již žádný oficiální zákaz nehrozil, o cenzuře dětské literatury se mluvit nepřestává.

AKTUÁLNÍ ČÍSLO:

2019/5

TÉMA MĚSÍCE:

Sport

obsah aktuálního
čísla →

V obecném zájmu

Cenzura
a sociální regulace literatury
v moderní české kultuře
1749–2014

Svazek I / 1749–1938

Michael Wagerbauer
Petr Pila
Petr Šimád
První Janáček a kol.